GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 33. **Brasiovu 8 Maiu 26 Aprile** **1872.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Confesiunile religiése in politic'a si in viéti'a nationale.

II. Mai inainte de tóte nu este adeveratu, ca nationalitatea si cultur'ea firesce, limb'a romanésca, ar' fi fostu sustienuta si salvata in cursu de una mie siepte sute de ani esclusivu numai cu ajutoriulu confesiunei si alu ritului religiosu, ci din tóta acea asertiune aruncata in lume cá si una dogma santa, este numai atatu adeveratu, ca in unele timpuri grele a venitu si confesiunea in ajutoriulu natiunei. De alta parte inse, in istori'a nóstra se afla consemnate si pastrate cateva epoce fatali, in care natiunea romanésca in parte, séu une-ori si intréga, impreuna cu limb'a si cu statulu romanescu intregu, eră pe alci se dispara de pre faci'a pamentului, fara cá confesiunea cu intrég'a beserica, cu intregulu cleru, se fia fostu in stare de a'i intende macaru atatu ajutoriu, catu póte da cineva cu intenderea degetului micu la unu omu ce se afla in periculu de a se inneca. Totu asia este de adeveratu, ca ori-candu natiunea daco-romanésca cá individualitate si cá factoriu politicu a devenitu in positiunea de a fi sustienuta esclusivu numai prin confesiune si prin beserica, atunci ea numai catu a vegetatu cá plantele, éra viéti'a organica nationala si viéti'a de statu nu a fostu in stare se desvólte. Si pentru ce n'au potutu romanii se desvólte viéti'a nationale si de statu in beserica si prin beserica? Pentruca theocrati'a, form'a regimului theocraticu, nu a corespunsu geniului natiunei romanesci. Romanulu nu este evreu de ai testamentului vechiu; cu totulu altele suntu traditiunile nationali si de statu ale romanilloru. Celu din urma romanu simplu luatu cum amu dice, din statulu naturei, scie se distinga fórte bine intre Dumnedieu in ceriu si intre domni'a pamentésca. Facut'au grecii bizantini, cá si popii din Rom'a, destule incercari desperate de a domina preste popóra in numele lui Dumnedieu, cu titlu si auctoritate cá data loru inmediatu din ceriu; déra in locu de a-si ajunge acelu scopu, incercarile loru avura numai resultatulu, ca la greci prinse radecine celu mai afurisitu si mai gretiosu despotismu imperiale, care a remasu de proverbu, éra la italiani despotismulu popescu, din care apoi se nascu Protestantismulu.

Cu totulu altii au fostu si mai suntu acei factori, cari au salvatu si conservatu nationalitatea romanésca si limb'a nationale in Daci'a si in Pannoni'a pana in diu'a de astadi si, bunu e Ddieu, o va conserva si pe venitoriu. Cu totulu alt'a fù acea potere estraordinaria a naturei omenesci, care a datu nascere limbei romanesci in Daci'a si in Pannoni'a si a facutu pe atatea milióne de ómeni, cá la intrebarea, ce esti tu? se -ti respundia toti cá unulu: suntemu romani, si tóte cá una: suntemu romane.

Individualitatea nationale romanésca s'a desvoltatu si consolidatu, a ocupatu si conserva una parte a teritoriului Europei pe cale cu totulu independente de confesiunea dogmatica si de ritulu pe care lu are astadi natiunea. Religiositatea si pietatea innascuta romanului, abstractiune facundu de ori-ce formule dogmatice si de ori-ce ritu; credenti'a neclatita in destinele sale de a domina preste pamentulu unde s'au colonisatu; admirabilea potere productiva si totu una-data asimilatória si absorbitória; vigórea bracialoru si necurmatulu ecsercitiu in arme in decursu de mai multi secoli; mai multe victorii stralucite si glorióse, castigate in decursulu tempuriloru atatu asupra imperatoriloru bizantini, catu si asupra unoru popóra barbare; de alci apoi increderea in poterile sale si mandri'a nationale nutrita mereu prin traditiunile seculare, prin mai multe ecsemple de patriotismu si eroismu, — acestea si inca alte cateva impregiurari au fostu, prin care s'a sustienutu si conservatu individualitatea nationale romanésca, éra nu prin confesiunile dogmatice si nici prin ritulu besericescu, care candu s'a introdusu la natiunea daco-romanésca dela Bisantiu, atunci aceea ecsistá si apucase a-si manifesta viéti'a sa nationale in mii de forme. Ce este ritulu besericei orientale? Elu este una compositiune frumósa, decopiata in una parte mare a sa din anticulu ritu orientale alu evreiloru, provediutu preste totu cu testuri compuse esclusivu in limb'a elina, amplificatu succesive pana la intenderea si bogati'a in care lu vedemu astadi, de acolo transplantatu la mai multe popóra, care au primitu christianismulu din Palestin'a, Siri'a si Egiptu prin greci, éra nu prin italiani. Pentru daco-romani fiindu multu mai aprópe Rom'a nóua (Constantinopolea) decatu Rom'a vechia, anume dela Constantinu M. si mai alesu dupace in imperiulu celu numitu romanu orientale (bisantinu) a inceputu se predomine limb'a elina nu numai in religiune, ci si in afacerile statului, acceasi limba a trebuitu se petrunda si in Daci'a pe tóte canalele si mai vertosu cu ajutoriulu ritului si cu tóta literatur'a eclesiastica, pentruca nu este nici una urma, cá in acelea tempuri se se fia traduss din jidovesce séu elinesce macaru numai unu Tatalu-nostru in limb'a daco-romanésca. Déra a si fostu cu totulu in contra intereseloru grecesci a face cá se se traduca s. scriptura si multimea cartiloru rituali in alta limba si cu atatu mai pucinu in limb'a daco-romanésca, pe care densii o urá din sufletu, precum o uresce pana in diu'a de astadi, atatu din caus'a bogatului seu materialu latinescu, catu si din caus'a multeloru certe si belluri, pe care le au avutu daco-romanii cu grecii. Este adica totu numai una fabula cá tóte fabulele, fictiune cá tóte fictiunile, ca beseric'a grecésca orientale, ca clerulu grecescu si patriarchulu constantinopolitanu ar' fi favoratu óre-candu infiintiarea de asia numite beserici nationali. Tocma din contra, grecii, cá si papii din Rom'a vechia, au impedecatu pre catu numai a statu in poterile loru, infiintiarea de eclesii nationali, si le impedeca pana in diu'a de astadi. Despre apostolii slaviloru Cirillu si Metodiu se spunu multe verdi si uscate in istori'a eclesiastica, cá si in cea politica a slaviloru; ceea ce se scie mai de siguru este, ca bulgarii si romanii confederati au facutu de mai multe ori cá se tremure Bisantiulu, au batutu pe imperatorii grecesci si 'iau constrinsu a se supune la conditiuni umilitórie. Vediendu grecii ca nu i potu nici infrange nici desnationalisa cu armele, crediendu ca i voru imblandi mai usioru cu ajutoriulu religiunei, s'au indupleatu in fine si au lasatu, cá cartile besericesci se se traduca in limb'a slavóna vechia. Slavii inse au si remasu numai cu atata din partea clerului grecescu; éra déca slavii in provinciele locuite de densii au eliminatu limb'a grecésca din afacerile publice ale statului si au introdusu limb'a loru nationale, acésta s'a intemplatu nu cu ajutoriulu religiunei, ci cu poterea armeloru, nu din fratietate confesionale, ci din ura nationale. Intr'aceea grecii au panditu dupa tóte ocasiunile, cá érasi se substitue, pana unde numai voru potea ajunge, limb'a elina, limbei slavóne; au si recsitu la una parte considerabile a bulgariloru, si ne mai aducemu aminte bine de casulu dintre anii 1841—2, candu patriarchulu dela Constantinopole aforisi pe unu bulgaru literatu, numai pentru ca acela cutediase a traduce „Ceasloulu" in limb'a bulgara nóua, intielésa de poporu. De altmintrea, ce se mai insiramu ecsemple multe? Din caus'a persecutarei limbei nationale in beserica si la cleru, éta ca 15, di: cincisprediece diecese bulgaresci se smulsera abia, dupa lupte aprópe desperate, de sub despotismulu patriarchiei si alu Fanarului, -si dechiarara eclesi'a loru de autocefala cu unu exarchu si cu doi metropoliti, éra acum se astepta sanctiunea sultanului.

Macedo-romanii trecu preste unu milionu la numeru; unde au ei beserica nationale? Nicairi, ci ritulu intregu se ecsecutedia si la ei esclusivu in limb'a grecésca, apoi vedintati ca episcopii grecesci afurisira acelea scolutie macedo-romanesci infiintiate la Bitoli'a si inca la cateva locuri prin colecte si subventiuni date dela Bucuresci. Déra beseric'a nationale albana (arnauta) unde este? Érasi nicairi, ci acelu popor nefericitu, tienutu secoli intregi in orbia totale de catra clerulu grecescu, ajunsu la desperatiune, a cadiutu din putiu in lacu, pentruca arnautii suntu astadi desbinati in trei confesiuni, grecésca-anatolica, grecésca-apusena, si mohamedana, éra limb'a loru lipsita de ori-ce literatura. Alte popóra orientali din Asi'a vediendu ca grecii voliescu a'i desnationalisa prin ritu, cá se-si scape independenti'a nationale, s'au ruptu de catra ei si cu dogmele, taliandu ori-ce comuniune eclesiastica, aparanduse totu una-data cu armele de invasiunile loru.

Si ce ajutoriu, ce propta avuse nationalitatea si limb'a daco-romanésca dela ritulu seu grecescu pana la circa 1600? Nimicu pe lume. Pentru cá elementulu daco-romanescu, poporulu, natiunea romanésca se fia detienuta si lantiuita pentru totudeun'a intru intunerecu si in umbr'a mórtei, limb'a vechia slavóna s'a introdusu nu numai in ritu si in tóte afacerile eclesiastice ale Daciei intregi si ale Pannoniei, ci acceasi limba in Daci'a inferiore (Moldov'a si Munteni'a) s'a inradecinatu si a predominatu secoli intregi in tóte afacerile publice ale natiunei, incependu dela tronu pana diosu la celu din urma logofetu satescu, intocma cum se intemplá cu limb'a latina in alte state europene, inse cu acea diferentia de importantia nemarginita in efectele sale, ca incai cu limb'a latina s'a propagatu si antic'a cultura clasica, si popórele Europei cu acestu ajutoriu, pe acésta cale, au inaintatu si ajunsu pe acea culme, la acea inaltime, la care noi celi „cultivati" besericesce si politicesce cu ajutoriulu Glagoleloru, cautamu in susu cu multa doiosiia si adesea cu destula rusine. Si pentru cá infami'a se fia deplina, carturarii, iscalitorii, logofetii slavi si greci, identificara in actele publice numele de Vlachu, Vlachos, Romanu, Rumanu cu sclavu, sierbu, robu,

iobagiu*). Acestea si alte asemenea bunătăti au fostu acelea, care venira preste natiunea romanésca cu ajutoriulu ritului.

In cei 100 de ani, catu a tienutu domni'a Fanariotiloru in Principatele romanesci, calugarii greci, dascalii, didascalii si protodascalii loru, inscrîa in listele scolastice pe toti fiii de boieri si de negutiatori in rubric'a nationalitatei de greci, si numai pe copiii tieraniloru de vlachi**). —

(Va urmá.)

Se ne interesamu de licuidarea dreptului de alegere!

Adi mane incepu comisiunile prin tóte comitatele, satele si orasiele la constatarea dreptului celoru, ce dupa censulu legei celei deochiate (8 fl. 40 cr. v. a.) si dupa dreptulu virile celu atatu de elasticu, voru fi inscrisi in consemnatiunile cu dreptu politicu, dreptulu de alegere. Scimu, ca cei cu acestu dreptu escercitéra influinti'a sa si in tóte afacerile municipali si numai ei suntu, cari participa la tóte afacerile si la vatra in casuri de alegeri séu alte facende; e dér' o necesitate strigatória, cá cu tóta urgenti'a se se informeze poporulu, cá se nu remana indiferentu la pretensiunea de a-si constata dreptulu politicu, care in cetati cu dreptu de representatiune (de deputatu) lu au toti:

a) cati posedu o casa séu unu pamentu in pretiu de 315 fl. v. a. cá proprietate a sa cu soci'a si copii.

b) Maiestrii, negutiatorii, fabricantii, cari lucra cu celu pucinu unu fetioru (calfa).

c) Toti cati potu dovedi unu venitu anualu ficsu, securu de 105 fl. v. a. din pamentu séu capitalulu seu.

d) Inteligenti'a si apotecarii, preutii, capelanii si invetiatorii in locuintî'a loru.

e) Si cei ce au fostu burgari in cetati, de si n'au calitatile de susu.

In comitate, scaune, districte toti boierii, toti orasianii de categoria sub a—d); toti locuitorii din localitati fara magistrate, cari platescu dare, censu 8 fl. 40 cr.; tóta comun'a cu 100 si mai multe fumuri are doi alegatori. In fundulu reg. totu asemene.

Se luamu aminte! in legea de alegere din 1848 suntu tóte croite cu usi pe din dereptu, de tempu de reclamari nici vorba, ele insa nu se potu nadusi, si reclamarile se se faca cu cea mai cerbicósa pretensiune, indata ce cinera e indreptatitu. Numerulu romaniloru boieri si censualisti, cu dreptu politicu ne face trebuintia, cá panea de tóte dilele la orce pasu politicu. Deci inca odata ve rogamu pe ce areti mai scumpu, cá se ve interesati de constatarea si insirarea in consemnatiunile de alegatori a totu romanului si boieriu si censualistu, ca-ce numai la olalta si unerii la unerii cu resolutiune fratiésca si fidela nationale au a lupta pentru recunóscerea dreptului nostru politicu nationale, pe basea acésta, pana ce ne vomu elupta tóte a nostru comunu alu tuturoru romaniloru din patria, cari cu totii suntemu amenintiati cu sclavia politica cá romani, pana candu nu ne vomu elupta dreptulu politicu nationale, pe care maghiarii ni l'au rapitu dela toti, fara celu mai pucinu respectu de boieriu ori neboieriu. —

*) A se vedé la chronicari si istoriografi multimea ecsempleloru de feliulu acesta, unde se daruescu, se vendu, se cumpara, se dau in schimbu atatea si atatea sufiete de vlachi, la boieri, la monastiri, la greci veniti in tiéra etc.

**) Dn. generariu Georgie Magherulu ne spune, ca in an. 1815 candu l'au datu parentii mai antaiu la scól'a grecésca din Tergu-Jiiului, dascalulu grecescu volia se lu tréca in catalogu cá grecu, „pentruche dimiata es-tí coconasù de boieri!", éra vediendu ca baiatulu Georgie se opune si cere se fia inscrisu cá romanu, dascalulu ii replica: „Tze rusine, se ditzi dimiata che es-tí rumunulo. Se vedem tze va ditze si tatulo alu dimiatale." Totu dn. Magheru observá, ca in acelu catalogu erá preste optudieci de scolari romani inscrisi cá greci si cu nume grecite.

Program'a serbiloru,

asiediata in consultari in Becicherecu, cuprinde aceste:

1. Serbii voru alege deputatii la diet'a din Pest'a.

2. Deputatii serbi, romani si slovaci formédza o partita decsebita, de sene statatória, avendu program'a sa deosebita.

3. Serbii sprijinescu pe romani si program'a romaniloru privitória la Ardélu, pana candu nu voru nisui rumperea Ardélului de catra Ungari'a.

4. Serbii sprijinescu partit'a nationale cu program'a ei federativa in regatele Croati'a si Slavoni'a.

5. Pe catu nu suferu interesele nationali vreo scurtare deputatii nationali din diet'a din Pest'a se votese totudéun'a cu stang'a estrema. — Asta va face pana atunci, pana candu stang'a estrema va remané pe basea principiului liberalu democraticu.

6. Serbii si deputatii loru suntu datori a se incorda cu tóte midiulócele parlamentarie posibile, cá ori-ce regimu va lucra in contra unirei crestiniloru din orientu, se lu impedece dela ori-ce reesire.

7. Serbii se-si statoreze candidati in tóte cercurile de alegere si, unde nu se afla in maioritate, se pasiésca in relatiuni comune de sprijinire, respective la invoieli comune cu deputatii de alte nationalitati de partit'a stanga, in privinti'a facendeloru comune.

Pana candu romu primi in textulu intregu tóta program'a impartesimu acestu estrasu dupa diariale maghiare deakiane, care au interesu a fi pentru sene bine informate. — Cu unu pasu au facutu progresu serbii, cu acesa, ca au decisu firmu, cá deputatii nationalitatiloru se faca causa comuna, formandu partita de sene statatória, adica partit'a nationalitatiloru solidarie in centru. Éca serbii nu aflara consultu a se alatura la nici o partita maghiara, ci numai voru vota cu acesa, care va apera si pana va apera principiulu liberale democraticu in obiectele ce nu taia interesele speciali ale nationalitatiloru; de si la alegeri voru pacta cu liberalii nationalitatiloru. —

Blasiu 2 Maiu 1872.

In Nr. Gazetei 64 an. tr., relativu la restaurarea vacantei episcopie de Gherl'a scriendu „unulu pentru mai multi", ca Escelenti'a Sa metropolitulu la aparintia ar' voli se tréca ca, lucrá pentru denumirea de episcopu a unui atarui individu, cu carele si diecesanii se fia deplinu multiumiti, pre candu inse pre sub mana, ar' lucrá pentru denumirea candidatului regimelui, subscrisulu in Nr. 70 totu din anulu trecutu mi luasemu volia — pre basea cunoscientieloru, ce aveamu — a refrange acesa asertiune si a o dechiará de una scornitura rid. si cuésa din ventu. In Nr. 29 alu Gazetei din an. cur. inse, vine unu B. Ch. si cu multa dorere si indignatiune a sa si a altor'a spune, ca dieu acesa descoperire ar' fi si complenita, spune ca pre ce canale a ajunsu la acést'a nóua faima, ca adica unu amicu din Pest'a i a scrisu, si apoi a mai cetitu si una epistola scrisa din Blasiu unui amicu alu seu in Gherl'a (nu sciu déca cumva nu a si visatu, si déca nu i va fi spusu inca si ver-una baba), din cari apoi cu una logica destulu de naiva, deduce: ca denumirea secretariului metropolitanu e mai multu decatu probabile, si ca in curtea metropolitana canta osán'a, ma s'au inceputu si gratulatiunile. Dupa aceste intonéza de nou indignatiunea generale, trece la amenintiari, se plange ca s'ar fi vendutu dreptulu de alegere, nu lipsesce a face complimente si capitulului gherlanu, ca dupa ce a statu cu manile in sinu, acum va ave se sarute manile unui copilu. Si in urma dupa tóte aceste, siguru despre adeveritatea nóuei faime, cu unu tonu de incredere provóca pe notariulu consistoriului metropolitanu „se mai ésa se refranga si acést'a faima, ca-ce altmintrea etc."

In estu modu fiindu provocatu, cu indulginti'a onoratei Redactiuni venu a respunde corespondentelui B. Ch. — ca din parte-mi la refrangerea acestei nóue faime cu atatu mai pucinu me sentiu detoriu, si me potu lasá, cu catu ca eu nici amu combatutu'o óre candu, dér' nici amu potut'o combate, dupa ce pre acelu tempu nu erá vorba de denumire, — refrangerea mea s'a redusu singuru la scornitur'a malitiósa si impertinenta, „ca Escelenti'a Sa ar' lucrá pe sub mana", acést'a amu combatut'o, amu dechiarat'o si o dechiaru si acum de neadeverata, de una suspitiune tendentiósa si frivole.

In catu ar' fi totusi adeverata séu neadeverata faim'a prea probabile — dupa cum afirma corespondintele — despre denumirea secretariului metropolitanu de episcopu? La acést'a numai atata dicu, ca déca acesa n'are alte base mai solide, decatu epistol'a scurta din Pest'a, si alt'a din Blasiu, scrisa — precum se vede din contienutulu ei — de unulu póte nu neocupatu de aspiratiuni — baremu indirecte — la episcopia, apoi nu merita multu credieméntu, ma in catu se referesce la asertiunea: ca in curtea metrop. s'ar canta osan'a si s'au inceputu si gratulatiunile, e cu totulu falsa, ridiculósa si demna de babe, cari in naivitatea loru, ocupate si de óre-care temere, tóte le lian de bani buni si le propaga in lumea larga, numai dóra ar' poté preveni reulu imaginatu.

Mai grave s'ar pará imputarile ce d. Ch. face capitulului gherlanu, pentru ca acest'a ar' fi statu cu manile in sinu? nu mai pucinu grave aparu si amenintiarile si indignatiunea generale — precum de repetite ori o accentuaza coresp. — ce domnesce pentru denegarea dreptului de alegere, de unde cine scia, ce urmari periculóse au se se nasca pentru s. unire. Dér' si aceste -si perdu din valórea loru, dupa ce de una parte coresp. Ch. cutéza a aserá despre capitululu gherlanu lucruri, despre cari se vede, ca n'are cunoscientia firma, ér' de alta, si prin acesa impregiurare inca -si perdu din valóre, ca pre coresp. B. Ch. — carele acum se arata atatu de sentitoriu pentru dreptulu de alegere — pana in presente inca nimenea l'a vediutu descendendu la lupta pentru aperarea si castigarea acelui dreptu, cu atatu mai pucinu pre scriitoriulu de epistole din Blasiu, carui inca póte i ar' mai placé, déca éca asia pre alte cali, si nu prin espunerea sa, i ar' veni pnuiu friptu. Si asia pare-mi-se, ca si d. B. Ch. apertiene clasei aceloru eroi, cari — dupa cum a observatu „Sionulu rom." in Nr. = pre pucinu ar' face din dreptulu de alegere, numai déca ar' fi siguri, ca are se fia denumitu de episcopu cutare cuscru, cumetru ori unchiesiu.

Nu voliu se afirmu, ca unu barbatu defecatu, de una etate mai provecta impreunata cu cunoscientie profunde si prin urmare si esperintia mai multa, nu ar' fi de preferitu unuia mai tenieru, de alta parte inse nici acesa potu crede, cá cineva — tarele altmintrea ar' intrunî tóte calitatile recerute, numai din caus'a etatei mai june, se fia eschisu, consideratu de neaptu pentru posturi mai inalte, fia chiaru si de episcopia, — nu, ca-ci ecsemple avemu — afara de alti multi — pre nemaririciele episcopu Clainu, carele a fostu chiamatu la episcopia cá teologu, si carele cu tóta etatea-i juna, a fostu unulu dintre celi mai mari episcopi romani dela s. unire incóce si a fostu deplansu si gelitu de intrég'a beserica si natiune romana, candu in urm'a intrigeloru infernali dela ai sei si straini provenite a fostu constrinsu a se retrage.

Acést'a observatiune nu amu facut'o cu alta scopu, decatu cá d. B. Ch. cu amiculu seu din Blasiu se nu -si nite, ca, nu etatea face pre cinera demnu ori nedemnu, aptu ori neaptu pentru cutare postu. Si érasi, ca unu atare individu, carele a servitu in cleru 10 ani, si inca in oficiale cele mai momentuóse cu multiumirea si satisfacerea superioriloru sei, acel'a, cu dreptu cuventu, nu se mai póte numí copilu. Si déca cinera cutéza totusi a aserá asia ceva, devine a fi ridiculosu, se nu dicu invidiosu si malitiosu.

Déca nu asiu fi prea lungu cu respunsulu meu, apoi -mi asiu luá libertate a satisface — incatu -mi amu potutu castigá unele notitie — si acei esprese doriri, carea on. Redactiune a adusu'o la corespondinti'a dlui B. Ch. sub **NB.** „amu mai vré se scimu, déca, si cu cata solicitudine s'a intrepusu la locurile mai inalte pentru obtinerea dreptului de alegere".

Cine se nu cunósca si se nu scia apretiul momentuositatea dreptului de alegere? si mai alesu noi ardelenii, cari din seculi lu avemu, si de aici se nu lu ofteze si reclame cu tóta tari'a?

Si chiaru din aceste consideratiuni si momente prea potinti procedendu, nici ordinariatulu gherlanu si nici celu metropolitanu nu a lipsitu indata dupa devenirea in vacantia a scaunului episcopescu de Gherl'a a pasi cu tóta energi'a pentru castigarea si obtinerea lui.

Si cumca atatu ordinariatulu gherlanu catu si mai alesu celu metropolitanu din parte-le n'au fostu indiferenti, nici au statu cu manile in sinu — precum afirma d. B. Ch. — facia cu unu dreptu atatu de esentiale si vitale pentru beseric'a nóstra,

onor. Redactiune si stimatii lectori ai Gazetei binevoiésca a face deductiuni si apoi a judecá din urmatóriele:

Escelentia Sa prea santitulu metropolitu actuale de Alb'a Iulia in 11 Aprile 1869 ocupandu cu tóta solemnitatea scaunulu metropolitanu intre nenumeratele agende si afaceri archidiecesane, cari recereau una resolvire mai urgenta, de cele mai momentuóse, cari mai multu i au atrasu solicitudinea si cari erau de unu interesu generale pentru tóta provinci'a metropolitana si speciale pentru diecés'a Gherlei, a aflatu cestiunea congresului provinciale pentru romanii gr. catolici si dreptulu de a legere pentru dieces'a Gherlei.

Ce pasi s'au facutu pentru obtienerea congresului? si cu ce resultatu? se scia din colónele acestui pretiuitu diuariu.

Ce pasi s'au facutu in obiectulu esoperarei dreptului de alegere pentru dieces'a Gherlei? se va poté vedé din urmatórele:

Abia -si a ocupatu Escelentia Sa prea santitulu metropolitu scaunulu metrop. si acum in urmatóri'a luna, adica in 5 Maiu 1869 la recercarea ordinariatului gherlanu a si facutu si asternutu la reg. ministeriu ung. de culte prim'a representatiune pentru concederea usuarei dreptului de alegere. Argumentele aduse in acést'a representatiune au fostu destulu de ponderóse spre a convinge pre locurile mai inalte, ca credintiosii diecesei Gherlei nu ceru alta decatu acéea ce au posedatu de seculi si au si usuatu, au potutu se convinga pe locurile mai inalte, ca pre ghereleni numai unu episcopu alesu si va multiumí, au potutu se le convinga si despre acéea, ca dreptulu de alegere nu prejudeca nici chiaru dreptulu malestatiecu de denumire, de óre-ce ei remane liberu a denumí pre ori-care dintre celi 3 propusi de sinodulu alegatoriu.

S'a asteptatu resolvirea acestei representatiuni, si vedienduse, ca nici dupa unu intervalu mai lungu de asteptare, nu se resolva nici positivu nici negativu, s'a solicitatu de nou, remanendu si acést'a solicitare fara efectu, s'a cerutu a trei'a óra, s'a repetitu a patr'a si a cincea óra — afara de solicitarile, ce s'au facutu la diverse ocasiuni cu curentulu — dér' pana in presente tóte aceste au remasu fara resultatulu doritu.

In urm'a atatoru representatiuni, solicitari si cereri pentru concederea dreptului de alegere, cugetu ca ordinariatulu metrop. cu dreptu cuventu nu se póte timbrá cu not'a de indiferentu cu atatu mai pucinu a se improsca cu norolulu suspitionariloru malitióse de prefacere, de seducere a publicului etc.

Va observá póte d. B. Ch. ori altii, cá déca ordinariatulu metrop. a pasitu cu atata energia pentru dreptulu de alegere, ce l'a motivatu a mai face si propunere?

Acést'a procedura inca -si a avutu causele sale, si inca destulu de justificabili.

Póte ca inaintea onoratei Redactiuni si si a stimatului publicu nu voru fi cu totulu necunoscute intrigele incepute si continuate de locu dupa devenirea in vacantia a diecesei Gherlei, din partea unor'a, cari per omnia venau episcopi'a, — nu va fi nescitu póte si acéea, cum unii, cá se-si póta realisá aspiratiunile, alergau pre la Strigoniu, Muncaciu, pre la Pest'a si pre alurea pentru patrocinare, cum mai incolo unele ordinariate din parte-si si facusera deja recomandarile si propunerile, pre candu ordinariatulu metrop. lucrá pentru dreptulu de alegere.

Despre tóte aceste informanduse de tempuriu ordinariatulu gherlanu, si temenduse cá nu cumva locurile mai inalte, pre langa tóte solicitarile facute de ordinariatulu metrop. pentru concederea dreptului de alegere, fara de a mai provocá si pre acest'a pentru facerea de propunere, intr'una di — dupa cum se mai templasse — se denumésca pre vreunulu dintre celi propusi si recomendati pre alte cali, a grabitu tóte aceste ale aduce la cunoscienti'a ordinariatului metrop. — carele singuru inca le sciea tóte, — si dupa impramutata cointielegere s'a convolitu si l'a rogatu cá se faca si din parte-si propunerile, candidandu atari barbati, cu cari credintiosii diecesei Gherlei, ori pre care ar' fi cadiutu denumirea, se fia multiumiti.

Ordinariatulu metrop. cá se previna si óre-cum se impedece una atare denumire, carea ar' fi potutu se fia prea desastruósa nu numai pentru dieces'a Gherlei, ci pentru intréga beseric'a romana gr. cat. s'a resolvitu a face si din parte-si propunerea unoru barbati, pre cari i a cugetatu, ca ori si cum ar' poté co multiumésca pre credintiosii diecesei Gherlei. Si asia a propusu si recomendatu pre celi 3 cunoscuti deja publicului, dér' fara de a abdice dreptului de alegere, pre care l'a solicitatu chiaru si cu acést'a ocasiune.

Alte propuneri nu s'au facutu, ci ceea facuta s'a sustienutu facia cu toti candidatii prepusi pre alte cali, la cari inse nici s'a cerutu alta, decatu numai parerea.

Aceste pre basea cunoscientieloru ce -mi amu potutu castigá despre statulu lucrului, amu credutu — fiindu si provocatu — a le aduce la cunoscienti'a publicului. —

S. P. Mateiu m/p.,
notariu consis.

Multu st. Dle Redactoriu!

Scirea despre convocarea sinodului provinciale romanescu gr. cat. in Blasiu pre Duminec'a Tomei, redicá spiritulu clerului si alu poporului gr. cat. din vicariatulu Rocnei, si la convocarea rsmului d. vicariu foraneu Gregoriu Moisiu se adunâ clerulu gr. cat. din vicariatulu Rocnei in 22 Aprile in Naseudu in unu sinodu vicariale, in carele se pertractara urmatóriele óbiecte:

a) La propunerea rsmului d. vicariu se citi si primi proiectulu adresei de multiumita conceputu de Dr. Ioane M. Lazaru, pentru de a se tramite la Escelentia Sa metropolitulu romanescu gr. cat. de Alb'a Iulia Dr. Ioane Ev. Vancea pentru convocarea sinodului provinciale, si carea suna in modulu urmatoriu:

„Escelentia Vóstra prea iluminate si santite domne archiepiscopu si metropolitu romanescu gr. cat. de Alb'a Iulia!

Cu via multiumita si recunoscientia filiésca, cu anima palpitanda de bucuria, si prin urmare de viétia, ne luamu cutediare noi clerulu romanescu gr. cat. alu vicariatului Rocnei adunatu in sinodulu seu vicariale de astadi, a ne adresá catra Escelentia Vóstra prea bune parente, dicunda-ve din adunculu animei unu: fiti de Ddieu binecuventati si de noi binevenitati si salutati in pasii intreprinsi de Escelentia Vóstra prin convocarea sinodului provinciale gr. cat. romanescu in cans'a regenerarei santei nóstre beserice si provincie metropolitane gr. cat. de Alb'a Iulia!

Escelentia! Precum lumea fisica si materiale, organica cá si neorganica are opu de unu motoriu principale, pentru cá se-si incepa miscarea, viéti'a si activitatea sa ulteriore, fara de care ar' incetá de a si esciste si viétiul; — tocma asia se receru si in lumea psichologica si spirituale si eclesiastica unii motori principali, cari din tempu in tempu se asprésca prin impulsurile sale intielepte activitatea spiritului pre campulu psichologicu si eclesiasticu, si carele se scotia poterile spirituluí din langedimea, in carea amesuratu naturei lucrurilóru finite cade spiritulu in urm'a astringeriloru si pedeceloru mari, cari i crucisiéza activitatea adese ori.

Grelele impregiurari ale santei nóstre beserice in restempuri au adusu cu sene naturalmente si óre-care langedime a spiritelóru in lucrurile beserice sci, de carea inca pana adi patimesce beseric'a nóstra cu respectu la membrii sei componiatori, si fecera naturalmente una stagnatiune in afacerile sale pana in presente, carea a adusu cu sene de nu se potú miscá mai departe, fara cá totusi pre dreptu se se póta imputá ori capiloru ori membriloru ei spre deplinu acea stagnatiune cá causa.

Unu atare motoriu principale pentru de a scóte beseric'a nóstra din liturgi'a, in carea fara deplin'a ei volia si vena se cofunde, vedemu noi cu via placere, multiumita, recunoscientia si si mandria in Escelentí'a Vóstra fostulu nostru odiniora episcopu diecesanu, si in consiliarii Escelentiei Vóstre, mai alesu de candu vedemu, ca rogamentelóru si pasiloru nostri si ali celui alaltu cleru romanescu gr. cat., facuti la inaltele locuri, incepeti ale dá audiu convocandu sinodulu provinciale pre Duminec'a Tomei in Blasiu, — cá asia sant'a nóstra beserica se póta inaintá cu pasi rapedi pentru de asi implini marea sa misiune in orientele Europei; ca-ce precum stramosii nostri straplantati din provinciele romane cá elementu latinu in acestea provincie ale orientelui Europei si au avutu (si si strunepotii loru nu inceta de a avé si astadi) misiunea din punctu de vedere profanu si politicu de a fi figuratu si a figurá de intremidilocitori si impacatori ali culturei occidentalismului cu a orientalismului, — tocma asia si sant'a nóstra beserica mai alesu dela sant'a unire nu inceta de asi avé — nu fara voli'a prea intieleptei providentie divine — inalt'a misiune de a impacá orientalismulu cu occidentalismulu si pre terenulu besericescu.

Suntemu de acea firma convingere: cum cá s. sinodu provinciale in frunte cu Escelentí'a Vóstra cu ajutoriulu spiritului santu iluminatoriu, nu va trece cu vederea acesta inalta si marstia misiune a besericei nóstre asiediate in acésta parte orientale a Europei, ci amesurata ecsempleloru stramosiloru nostri, cari in tempurile, candu sub arianismu si alte eresi se lupá orientalismulu catecitu in contra occidentalismului, au sciutu spará si sustiené cu mana de fieru de occidentalismu, asia veti sci afá cu deplin'a conserbare a limbei materne in tóte afacerile besericesci acea cale midiulócia regeneratória a besericei nóstre, incatu sierbindu de punctu trecatoriu si impacatoriu alu orientalismului cu occidentalismulu, se nu devenia sub specie religiósa instrumentu catecitu in mane nechiamate, cu scopuri nu curate, nu besericesci, ci profane si nejuste.

Intre atari auspicii pline de sperare, primiti, rogamu-te Escelentia! vi'a nóstra multiamita, recunoscientia si stima si urandu-ve vone parente bune si santului sinodu ferbente din adunculu animilóru nóstre fragede si filiesci, cá Ddieulu stramosiloru nostri, domnulu cerului si alu pamentului, cu bracciulu tariei si alu poterei sale infinite se ve stée de scutu si sprijinu intru incepereа, continuarea si perfect'a indeplinire a regenerariei nóstre besericesci, si spre deplin'a implinire a tuturoru doririloru juste ale clerului romanescu gr. cat. in asta privintia manifestate de mai multe ori pre facia, pentru glori'a lui Ddieu, prosperarea beserice, patriei si natiunei romane, intre vie oftari si sperari suntemu cu celu mai profundu respectu, ali Escelentiei Vóstre multu reveritori si supusi fii*.

b) La propunerea rsmului vicariu se primesce representatiunea conceputa si lesa de rsm. d. Gregoriu Moisiu, in caus'a convocarei congresului besericescu si a conserbarei dreptului de alegere alu episcopului de Gherl'a, in carea se reinnoiesci si intatiescu pasii facuti pana acuma, si carea se va publicá mai la vale.

c) In urma sinodulu vicariale-si descopere mai multe doriri ale sale, cari sunt: cá sinodulu provinciale se binevoiésca a face pasi la s. scaunu apostolicu pentru restaurarea unui patriarchu pentru beseric'a romanesca greco-catolica, — se se prelucre prin ómeni de specialitate si aprobeze apoi de sinodu si de scanulu apostolicu unu statutu provinciale, in carele se se cuprindia principiale dreptului besericei romanesci gr. catolice, si dupa carele apoi se se compuna una colectiune a legiloru besericei nóstre, — asemenea se se prelucre unu ritu romanescu aprobatu de s. scaunu apostolicu, carele se se puna in pracse atuncia, candu se va aflá mai corespundietoriu impregiurariloru; — se se reinnoiésca pactulu santei uniri cu Rom'a, — se se concedia a dóa'a casatoria a preutiloru, — se se provóce corpurile profesorali gimnasiali si normali romanesci pentru elaborarea unui planu uniforme de invetiamentu, si eventualmente se i adune in una conferintia anuale, — si cá midiuloca eficace in contra indiferentismului religiosu, se se midiulocésca convocarea congresului in causele competente lui dupa natur'a sa mixta.

Dupa cari inchiandose sinodulu, membrii lui plini de sperare se departara la ale sale.

Tota in aceasi di -si tienú si comitetulu districtuale politicu una siedintia in caus'a venitoriloru alegeri distali, si alegunduse comisiunile respective, se imparti districtulu in dóue cercuri de alegere, si anume: Nasendului cu cercurile apertinenti: Zagr'a si Monoru, apoi S. Georgiului cu cercurile apertinenti: Rocn'a si Borgau. — Suntemu curiosi a vedé maturitatea politica a districtului la alegerile venitórie.

In fine venî scirea imbucuratória: cumca Maiestatea Sa ces. si reg. apostolica a bencrolitu a resolví favoritoriu caus'a granitiarésca a arendiloru si muntiloru inca fosta pendente pana acuma in interesulu scóleloru granitiaresci din districtu. — De trei ori gratia cerului si ómeniloru celoru cu bunavolientia! — — Dreptu care in 23 Aprile la 10½ óre a. m. se si tienú unu „Te Deum“ in beseric'a parochiale gr. catolica. —

Naseudu in 23 Aprile 1872. ⊙

Onorabile Domnule!

Veneti'a in 15 Aprile 1872.

Dupa cum veti fi cetitu in stimabilele diarie nationale, au aparutu aici unu diariu „Propaganda“ numitu.

Se nu ne numiti, ve rugamu, indiscreti, déca ve tramitemu aici unu ecsemplariu din numitulu diariu, insocitu de urmatórí'a rugare:

Spre a puté avé organulu nostru vigórea si efectulu doritu, avemu, pe langa altele, trebuinti'a

de concursulu compatrioticu alu celoru mai buni romani: Romani cari intielegu importanti'a tendentiei nóstre. Spre acestu scopu tramitemu 100 de copii din acestu circulariu la 100 de persóne destinse si pe cari le cunóscemu cá devotate sensului comunu, rugandule a se asocia cu noi in acésta intreprindere, dupa cum credemu noi, onorabila destulu spre a puté luá ori-ce omu parte la ea. — Ne trebuiesce 100 de asociati, cari desvoltandu — fiacare in parte — o activitate conformu potentiei sale, noi vomu avé protectiunea necesaria pentru lupt'a nóstra.

Deci: nu se retrage nici unulu din acesti domni pe cari noi rugamu prin acésta a ne dá concursulu dloru, in unu problemu, care, dupa modesta-ne parere, se impune fiacarui veritabilu patriotu, — si intreprinderea nóstra va avé deplina vigóre.

Tóte diariele romanesci au aprobatu, amu puté dice au aclamatu acésta idea a nóstra, si nu credemu a ne amagí, déca suntemu de parerea, ca diariele nationale sunt quasi vocea natiunei. Diariele ne au oferite totu concursulu, nici particularii v. s. d. domni, la cari ne adresamu acésta rugare nu ni l'u va puté refusá resonabilmente.

Redactiunea au facutu usu de protectiunea unui diariu din cele mai acreditate ale Italiei spre a evitá ori-ce temere din partea abonatiloru relative la banii ce anticipéza; astfeliu nu se póte nime retrage sub tristulu pretestu: ca se teme, ca este malfidente.

Fia-ce omu de bunu sensu va intielege, cumca unu diariu are trebuintia de concursu, cu deosebire ori-cine va intielege, ca pentru a face propaganda in strainatate este o conditiune sine qua non, o vigorósa protectiune patriotica.

Noi avemu indispensabilu trebuintia de asociati: de acea ne adresamu catra dvóstre rugandu-ve:

Se aveti gentileti'a a midiuloci cá pe list'a alaturata se subscrie compatrioti, amicii, cunoscutii etc. ai dvóstre cateva ecsemplarie din „Propaganda". Trei, cinci, diece, dóuedieci etc. de ecsemplarie prenumerate midiulocindu, ai implinitu onor. domnule conditiunea de asociatu si cu ea rugarea nóstra. In casulu celu mai defavorabilu (in care nu putemu crede, de vreme ce noi tramitemu aceste circularie numai in locurile unde suntemu convinsi, ca locuiescu romani adeverati) consolati-ne aceste circularie *cela pucinu dvóstre cu una abonamentu pentru dvóstra.* (Esceptionamu cu resp. pe dd. abonati deja.)

Noi adresamu acésta rugare bona fide catra dvóstra si nu credemu a avé motivu a nu ne pronunciá pre catu se póte de francamente. Frate catra frate credemu, ca deve se vorbésca in limbagiulu acest'a. In romanismu suntemu toti romanii frati.

Candu vomu numerá 500 de abonati „Propaganga" v'a aparé in patru colóne — in patru limbi: romanesce, italianesce, francesesce si spaniolesce — si se va stramutá totodeodata la Rom'a. — Pentru ce? Imagineze-si cine este romanu.

In numerulu VII alu „Propagandei" vomu publicá nominalmente numerulu abonatiloru si asociatiloru si déca elu v'a ajunge cifra de 500, Nrulu XI alu „Propagandei" va esí cum diseramu mai susu.

„Déca vomu avé numai 10 cetitori (romani) noi i vomu tiené demni destulu spre a tipari acésta carte pentru densii", amu afirmatu in fruntea „Propagandei", acésta o reafirmamu, si fia ori-cine convinsu, cumca noi vomu scóte diariulu nostru si fara abonati, — lu vomu distribui gratuitamente (si in schimbu). Diarieloru romane, italiane, francese etc., apoi altoru persóne straine, — si asia vomu continua 10 ani.

Patriotismulu si zelulu dvóstre va face — speramu noi — acésta asertiune superfina, ca-ci nime n'are resonu a discuragiá simile intreprinderi, si fiacare este quasi obligatu a fi gentilu facia de astfeliu de intreprinderi.

Onor. Domnule! Déca vei avé placerea scrie pe bandagiulu acestei brosiure, dupa ce vei ceti circulariulu acest'a, scrie domnulu meu déca te v'a lasá anim'a:

„Retour" adaugundu: „Nu voiu se sciu de astfeliu de lucruri!"

De vei voi inse a-ti crutiá si acésta ostenéla arunca, de-ti va concede sentiulu patrioticu, arunca-o in unu coltiu si tractéza-o cu uitare acésta brosiura. Trei septemani vomu astepta séu responsulu doritu, séu brosiur'a „retour" si de nu vomu primi nimica in acestu terminu vomu presupune — cumca refusati rucu consimtiementulu dvóstre — cumca refusati rucu garea nóstra.

Si mai amintimu, cumca pentru tóte vomu fi recunoscatori!?

Pardonati! onor. domnule, déca ve disturbamu incatu-va cu acésta, si primiti antecipando cea mai sincera multiumita pentru concursulu ce binevoiti a oferi „Propagandei" nóstre: apoi primiti, ve rugamu, asecurantia despre cea mai inalta stima si consideratiune.

Cu care avemu onórea a ne semná:

Directiunea diariului „PROPAGANDA".

P. S. Numerii IV, V si VI voru formá o brosiura egale acestia si va contiené si traductiunea italiana a articolului: „Revindecarea drepturiloru nóstre daco-romane, posibile mai este?" apoi continuarea materiei nóua in ambele limbe. Aceste numere voru fi distribuite in 1 Maiu: cam tardiu, dér' suntemu constrinsi a astepta resultatulu acestui apelu, apoi fara de acea ecsige ceva tempu mai multu dificultatile ce ne causéza straformarea programului incatu privesce limbele. Dupa ce se voru arangia aceste definitivamente „Propaganda" va observá cea mai scrupulósa esactitate.

Redactiunea.

„Propaganda", acestu diariu suplinitoriu de cea mai absolutu necesaria exigentia politica pentru daco-romani, a carui viétia o amu doritu si reclamatu de multu in colónele nóstre, cu asemene scopu divinu nationale, merita a fi sprijinitu din respoteri cu totu concursulu si spirituale si materiale, pentru cá se nu mai remanemu fratii de unu sange indiferenti despre sórtea comuna a gintei latine, a carui simplu prestigiu ne garanta viéti'a nationale cea atatu de amenintiata! Unu galbinu pe sem. in Romani'a (1 napol. pe anu), 8 fl. pentru Austro-Ungari'a pe anu séu 4 fl. 50 cr. pe sem. si 2 fl. 40 cr. pe trimestru, e abonamentulu, dér' folosulu propagandei nu se póte pretiui, decatu de cei ce credu in eternitatea natiuniloru si a viitoriului loru, — care la radiale luminei, in braciele concordiei, refrange dedeparte cele mai lucitórie radie de o fericire milenaria. —

Mai nou. In 1-a Maiu s'a deschisu, sub presiedinti'a dlui Alex. Romanu, adunarea satumaréna a societatei pentru fondu de teatru, asistandu unu numeru mare de membri adunati de pre la Pest'a, Orade, Aradu, Chioru si alte parti. D. I. Vulcanu a tienutu discursu. La média-di s'a tienutu unu banchetu splendidu. Astadi (2) adunarea curge cu mare insufletire; de séra balu stralucitu fara parechia in Satumare. Adunarea venitória la Temisiór'a. —

In Romani'a s'a asiediatu o comisiune dintre profesori spre a consulta, cum se realiseze instructiunea prin scólele rurali. — Domnulu va esi la intempinarea Dómnei, care vine reinsanetosiata. —

Congresulu serbiloru s'a disolvatu cu resolutiune din 29 Aprile si pe 12 Augustu se va intruni spre alegerea patriarchului. —

Revolutiunea carlista in Ispani'a se afla cá nedusita; generalulu regescu Serrano ii a imprastiatu cu multa energia si fugaritu catra Pyrenei. —

Neapolea 29 Aprile. Vesuvulu tuna cu vehementia si representa fenomene electrice infricosiate. Fulgeru si cutremuru continuu. Aici cade o ploia de nesipu; in Cercat'a plóua nesipu si sgura, éra in Massa di Lomma sgura si lava. — Unu telegramu alu observatorelui comunica: Ploi'a de sgura nimicesce si pustiesce totu ce lav'a a crutiatu. Vuetulu Vesuvului este continuu; lav'a a incetatu. Ploia de cenusia ajunse pana la Capu'a. —

Astadi se astépta Escelenti'a Sa d. episcopu rom. cat. Mihaile Fogarasy in Brasiovu la visitatiune canonica. —

Telegramulu „Gazetei". Blasiu 6 Maiu 5 óre 45 min., sositu in 8 Maiu 11 óre.

„Astadi s'a deschisu calea ferata, pompa mare. Poporulu numerosu. Parentii sinodului in frunte, petrecere cordiale la gara." Stefanit.

Bibliografia.

La intrebarile care ni se facu din unele parti despre dictionarie si gramatice romano-ungaresci si ungaresci-romanesci, ne aflamu in stare se informamu numai despre cele ce cunóscemu noi.

Dictionariulu maghiaru-romanu alu lui Georgiu Baritiu. Brasiovu.

Gramatica ungaro-romanésca, de canoniculu Ioane Negrutiu. Blasiu. II edit.

Gramatica romano-ungurésca de profesoru Octaviu Baritiu. Naseudu. II edit.

Vocabulariu micu maghiaru-romanescu, de Octaviu Baritiu.

Gramatica maghiaro-romanésca, de Andreiu Cosma, in Zelau (Zilah).

Altele nu cunóscemu; suntemu inse siguri, ca voliendu seriosu clasile superiori a-si invetia limbele unii dela altii, atunci curendu voru mai esí inca si alte opuri de acestea.

Tóte acestea se potu trage séu de a dreptulu dela auctori, séu si dela diverse librarii, precum:

In Brasiovu: H. Zeidner.

„ Sibiiu: Julius Spreer (Sam. Filtsch), unde se afla si unu numeru considerabile de carti romanesci din mai multe specialitati, pentru care se dá si catalogu tiparitu, destulu de bogatu.

In Clusiu: Ioane Stein.

„ Ladisl. Demjén.

In Maramuresiu-Sigetu: Librari'a Paulu Kibling.

In Aradu: Fratii Bettelheim.

In Lugosiu: Iosifu C. Kremann.

— **Procedur'a cartiloru fundu arie** a esitu de sub tipariu si se póte procura deadreptulu dela autoriulu ei Grigoriu Tamás-Miculescu, adjunctu la cart. funduaria in Siomcut'a mare — cu 1 fl. 60 cr. ecsemplarielu. —

Nr. 3690/1872. 2—3

Publicatiune.

Pentru ocuparea statiunei de comisariu secundariu de tergu de aici devenite vacanta, cu carea este impreunatu unu salariu anualu de 210 fl. v. a. din cass'a alodiale a cetatei, precum si primirea unei portiuni din veniturile anuali dela darile de tergu, se defige concursulu pe 14 Maiu 1872.

Concurentii au se astérna suplicele loru scrise cu man'a propria, provediute cu documentu despre vrest'a, ocupatiunea de mai inainte, portarea morale, si despre indemanarea in computu, la acesta magistratu pana la terminulu aratatu.

Brasiovu, 24 Aprile 1872.

Magistratulu urbanu si districtuale.

Nr. 53—1872. 1—3

Edictu.

Rachil'a Barsanu gr. cat. din Deasiu, parasindu-si barbatulu pre Petru Barsanu gr. cat. de acolo, fara causa justa, si inca din Februariu 1871, — se provóca, cá in terminu de unu anu se se presentieze la acestu oficiu, — pentru a-si face observatiunile la incus'a divortiale in contra-i redicata — in casu sinistru caus'a se va decide si fara ea.

Smigu 21 Martiu 1872.

Ioane Tille m/p.,
presied. forului matr. gr. cat. Elisabetopli. polei de I-a inst.

Cursurile

la bursa in 6 Maiu 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 39	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 1	„ „
Augsburg	—	—	111 „ —	„ „
Londona	—	—	112 „ 90	„ „
Imprumutulu nationalu	—		64 „ 70	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			72 „ —	„ „
Obligatiunile rurale ungare			82 „ 75	„ „
„ „ temesiane			80 „ 25	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.